

усі маєтки Михайлові Казимиру Радзівілли, онукові Катерина Собеської сестри IV, з правом доживання тут.

За тих часів замок підтримувався у належному стані. Відійшли у минуле татарські набіги, облоги, прийоми поважних представників. На жаль, у зв'язку із відсутністю документів, нічого невідомо про квартирування тут російських військ у XVIII ст. Про те, у Поморянському замку перебували російські війська і з тих часів тут розвелось п'янство і «сквернословіє» [1, s. 58].

Радзівілли, які успадкували маєтки після Собеських, найбільше урядували у Жовкві, всі кращі речі забрали до Несвіжа (сьогодні – Білорусь), в тому числі й трофеї, здобуті Яном III Собеським у битві під Віднем і подарунки з нагоди Віденської перемоги 1683 р. Тоді Ян III Собеський був обдарований європейськими монархами. Так, Людовік XIV король Франції за порятунком Європи від турків, подарував Янові III лицарський плащ, розшитий золотом із символами королівської влади Франції – ліліями. Папа Римський – Інокентій XI – лицарський капелюх і меч, також з дорогоцінним оздобленням. Усе це було виставлено в маєтку Радзівіллів у Несвіжі в 1783 р. до 100-річниці Віденської битви, а нині знаходиться на Вавелі у Кракові [9, s. 277].

ЛІТЕРАТУРА:

1. Zamorski B. Kronika Pomorianska. Lwow, 1867. 184 s.
2. Гупало Н. Данина пам'яті // Народне слово. 4 липня 1998.
3. Гупало Н. Золочів. Легенди і дійсність. Золочів, 1995. 48 с.
4. Opisanie Zamku Złoczowskiego (Opisanie włosci Złoczowskiej y Glinskiej. 1768 r.
5. Inwertarz Yopisanie zamku Złoczowskiego y ogrodów włoskich, stajni budynkow ogrodnicrxcxh, cedelwi 30 marea 1738 r. Warszawa, Archiwum Główne Akt Dawnych (AGAD) Zbior A.Crołowskiego.
6. Registe mularow zamku Złoczowskiego AGAD Zbior Cronolowskiego. Sygn. 407, s. 215.
7. Pisma do wieku i spraw Jana Sobieskiego. Krakow, 1880 r. cz. 1. 750 s.; cz. 2. 1665 s.
8. Яворницький Д. І. Історія запорізьких козаків. Львів, 1991. Т. II. 389 с.
9. Aftanasi R. Dzieje rezydencji nf dawnich Kresach Rzeczypospolitej. Wojewodztwo ruskie. Ziemia Halicka s Lwowska. Wroclaw-Warszawa-Krakow: Zaklad Yarodowy imienia Osslinskich. 1995. T.VII. 694 s.

*Крохмальний Ярослав
Науковий керівник: доц. Грушко В. С.*

РІСТ КИТАЙСЬКОГО ВПЛИВУ В АФРИКАНСЬКОМУ РЕГІОНІ

За останнє десятиліття китайським урядом впроваджується чимало заходів по збільшенню геополітичного впливу. З цією метою реалізуються інвестиційні програми та підписуються міжнародні договори. Багато держав охоче йдуть на співпрацю з Китаєм, оскільки він часто сприймається як більш вигідна альтернатива США, ЄС чи РФ. Завдяки одній із найпотужніших економік сучасності, гнучкій зовнішній політиці та вмілим використанням тимчасової, спричиненої внутрішніми проблемами слабкості Заходу, Китай успішно виборює все нові й нові сфери впливу. Одним із найяскравіших прикладів цього є китайсько-африканська співпраця, що триває вже не одне десятиліття.

Мета статті – розкриття ключових аспектів розгортання китайського впливу в Африці; пояснення зовнішньополітичних кроків китайського уряду; опис наслідків китайської діяльності в Африці; розвінчання ряду міфів, що сформувались навколо проблематики взаємодії між Китаєм та Африкою.

Актуальність дослідження пов'язана із теперішньою кон'юктурою в міжнародних економічних відносинах, за яких на фоні внутрішніх проблем США та ЄС, ініціативу перехоплює Китай зі своїми високими темпами економічного, технологічного та військового розвитку.

Китай розпочав нарощувати свій вплив у Африці ще з середини XX століття. Цьому передували спроби налагодити дипломатичні відносини із незалежними африканськими державами шляхом кредитування останніх. Одним із зразків такого роду дипломатичних відносин стало велике будівництво Танзанської залізної дороги, що сполучала Замбію та узбережжя сусідньої Танзанії. Це будівництво було розпочате на китайські гроші, виділені

безвідсотковим кредитом в 406 млн. доларів, майже одразу після здобуття Замбією та Танзанією незалежності [10].

В 1990-і в китайській промисловості відбулось зростання, що спричинило дефіцит сировини та ринку збуту. В свою чергу це підштовхнуло Китай до вживання заходів з вирішення цього питання, що визначило подальший зовнішньополітичний дискурс.

На початку 2000-х років Китайсько-Африканська взаємодія оформлюється у Форум співпраці Китай-Африка (FOCAC). Саміт FOCAC проходить раз в три роки. На ньому проходить зустріч керівництва усіх африканських держав та Китаю. Починаючи з 2006 року на самітах китайським керівництвом проголошувалось нарощування фінансової допомоги Африці. Таким чином розмір фінансової допомоги у 2006р. складав 5 млрд. дол., а до 2015р. ця сума збільшилась до 40 млрд. дол [7].

Китай добився значних успіхів у торгівлі з Африкою. Станом на 2016 рік на нього припадає близько 17.5% африканського імпорту [9]. Китай завозить в Африку таку продукцію як електроніка, вироби з заліза та сталі, механічне устаткування та машини [8].

ПАР є найбільшим африканським експортером. Основними ресурсами, що експортуються звідти в Китай є перлини та метали [3]. Також розширення споживчого ринку Африки сприяє реалізації тут китайської продукції автомобільної промисловості та виробництва сонячних панелей [6].

В інвестиційній царині Китай теж не збавляє темпів. Від початку 2010-го року обсяг накопичених інвестицій збільшився приблизно в 2,5 рази. Цьому сприяла економічна криза 2008 року, коли відбувся відтік «західного» капіталу з Африки. Хоча за обсягом накопичених інвестицій Китай випереджують США, Великобританія та Франція, він вирізняється з поміж інших країн найвищими темпами примноження інвестицій, тоді як темпи росту інвестицій решти держав перебувають у відносній стагнації [11]. Разом із цим, присутність ЄС та США, у зв'язку з їх внутрішніми проблемами та зміною вектору зовнішньої політики, зменшується. Головним чином китайські інвестиції йдуть у важку металургію та енергетику [4]. Приваблює китайських інвесторів у Африці наявність дешевої робочої сили та видобування природних ресурсів.

Проте буде безпідставно вважати, що китайські інвестори мають необмежений вплив у Африці. Подібне було властиве на початку співпраці. Зараз же Китаю доводиться проявляти більшу гнучкість у дипломатичній взаємодії із кожною африканською державою. Так у ряді африканських країн, таких як Уганда, Кенія, Замбія, виникають анти-китайські протести, де звучать вимоги згорнути широку співпрацю з китайськими компаніями. Протестні настрої спричинились конкурентною неспроможністю місцевого малого бізнесу та відсутністю робочих місць для місцевого населення, адже разом з китайськими підприємствами в Африку приїжджають і китайська робоча сила.

Також невдоволеність спричинена нерентабельністю ряду інфраструктурних проєктів, через що в Африці з'являються залізниці, якими майже не курсують потяги, а то й постають цілі «міста-привиди» [5; 2].

У зв'язку із необхідністю пом'якшення «гострих кутів» при співпраці з африканськими державами, Китай починає зміщувати акцент з видобутку природних ресурсів на співпрацю з питань розвитку (інфраструктури, транспортної мережі, обробної промисловості, медицини). Через це на сьогодні Китаєм було реалізовано ряд проєктів допомоги Африці, а саме: збудовано 30 шкіл, 30 малярійних центрів, 150 шкіл та надання допомоги у боротьбі з лихоманкою Ебола. Все частіше Китай йде на поступки представникам місцевої влади, як то у випадку з допомогою Буркіна-Фасо, яке продовжує визнавати суверенітет Китайської Республіки. Окрім цього Китай реалізовує програми з підвищення рівня кваліфікації африканських робітників. Для цього у Африку завозиться устаткування та оператори, що навчають африканців користуватись ним. Відбувається обмін досвідом у веденні сільського господарства [1].

Від початку XXI століття Китай здійснює цілу низку заходів з нарощування свого впливу в Африці. Впровадження ефективних рішень у торгівельній та інвестиційній сфері дало змогу здобути величезний споживчий ринок африканського регіону. Наслідком цього стала інтенсифікація економічних показників Китаю, ріст його впливу та поступове витіснення США та ЄС з африканської геополітичної арени. Також Китаю вдається знаходити компроміс у співпраці з країнами, що виголошують небажання поглиблювати співпрацю з Китаєм. Завдяки підтримці інтересів місцевого

населення, Китай відновлює втрачений кредит довіри. В світлі цих подій не виключено, що найближчим часом розпочнеться введення квот для африканської робочої сили, а від поглибленої взаємодії у виграші будуть обидві сторони.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуманный империализм: как Китай завоевывает Африку Ольга Ирисова: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.forbes.ru/mneniya-column/mir/283713-gumannyi-imperializm-kak-kitai-zavoevyvaet-afriku>
2. Angola's Chinese-built ghost town: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.bbc.com/news/world-africa-18646243>
3. Bilateral trade between China and South Africa https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx?nvpm=1%7c156%7c%7c710%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c1%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1
4. China Global Investment Tracker: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.aei.org/china-global-investment-tracker/>
5. Chinese investments in Africa go off the rails : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ft.com/content/82e77d8a-e716-11e8-8a85-04b8afea6ea3>
6. China turns to Africa to mitigate impact of US trade war: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://asia.nikkei.com/Economy/Trade-war/China-turns-to-Africa-to-mitigate-impact-of-US-trade-war>
7. China's FOCAC Financial Package for Africa 2018: Four Facts: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.chinaafricarealstory.com/2018/09/chinas-focac-financial-package-for.html?spreff=tw>
8. List of products exported by China: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.trademap.org/Product_SelCountry_TS.aspx?nvpm=1%7c156%7c%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1
9. Sub-Saharan Africa Trade at a Glance : Most Recent Values: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wits.worldbank.org/CountrySnapshot/en/SSF/textview>
10. Tanzania :Zambia Rai
[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nytimes.com/1971/01/29/archives/tanzania-zambia-railway-a-bridge-to-china.html>
11. WIR-Foreign direct investment to Africa fell by 21% in 2017, says United Nations report: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://unctad.org/en/pages/PressRelease.aspx?OriginalVersionID=461>

Зубик Роман

Науковий керівник: доц. Окаринський В.М.

ФОРМУВАННЯ ШЛЯХЕТСЬКОГО СТАНУ В XV–XVI СТ.

Стаття має на меті проаналізувати, як формувався і яку діяльність здійснював шляхетський стан протягом вказаних століть, адже виникнення і діяльність цього привілейованого прошарку населення були знаковими для Польського королівства, тому що влада відчувала підтримку у шляхтичах. Оскільки українські землі були під владою цієї держави, то вищезазначені події стосуються і української історії.

Актуальність дослідження цієї теми полягає в тому, що українські землі протягом століть намагалися здобути власну самостійність. Власне польські і українські шляхтичі були найближчими до державного управління. Не завжди це було в інтересах суспільства, вихідцями з якого вони були. Йдеться про заможну українську шляхту, яка досить часто ополячувалася. Шляхта формувалася з різних верств населення, в тому числі з селянства і духовенства, зміцнюючи таким чином свою роль у державі. Крім того варто відзначити, що саме в сучасності знову повертається увага до Національно-визвольної війни (Козацької революції), а допомагали її здійснювати і частково фінансувати шляхтичі. В цей період часу шляхетський стан стає ключовим в українській історії, оскільки фактично жодна вагома подія не відбувалася без участі представників цього стану: це і перерозподіл маєтностей і меценатська діяльність, яка згадується не тільки при дослідженні шляхетського стану, а також при вивченні козацтва і релігійного життя упродовж XIV–XVII ст.

Хронологічні рамки дослідження охоплюють XV–XVI ст. Саме в цей період ми можемо спостерігати становлення державних структур, розвиток мережі органів управління і прослідкувати місію шляхетського стану. Проаналізувати як співіснували шляхтичі з іншими станами населення, їхні прорахунки і успіхи